

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vanitas Vanitatum Consideratione Seria Evanescens

Bellegambe, François

Insulis, 1681

Consideratio II. Vera sapientia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51072)

VANA HOMINUM STUDIA. 43

veritatis eligere: (y) Miser ego, cor meum quod tibi soli debui toto amore, totoque affectu impendere, vanis dedi: & ideò vanus effectus sum, dum vanitatem dilexi. (z)

(y) *August. meditat. cap. 6.* (z) *Soliloq. c. 1.*

CONSIDERATIO II.

VERA SAPIENTIA.

I. **B**Eatus vir, qui invenit sapientiam, & qui affluit prudentiâ. Melior est acquisitio ejus negotiatione argenti, & auri primi & purissimi fructus ejus. Pretiosior est cunctis opibus: & omnia, quæ desiderantur, huic non valent comparari. Viæ ejus viæ pulchræ, & omnes semitæ illius pacificæ. (a) Disce ergo ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus; ut scias simul ubi sit longiturnitas vitæ & victûs, ubi sit lumen oculorum & pax. (b) Si enim, Fili mi, sapientiam invocaveris, &

(a) *Prov. 3.* (b) *Baruch. 3.*

inclinaveris cor tuum prudentiæ: si quæsieris eam quasi pecuniam, & sicut thesauros effoderis illam: tunc intelliges timorem Domini, & scientiam Dei invenies: quia Dominus dat sapientiam, & ex ore ejus prudentia, & scientia. Tunc intelliges justitiam, & judicium, & æquitatem, & omnem semitam bonam. (c) Tunc ambulabis fiducialiter in via tua, & pes tuus non impinget. Dominus enim erit in latere tuo, & custodiet pedem tuum, ne capiaris. (d) Sapientia verò ubi invenitur? & quis est locus intelligentiæ? Nescit homo pretium ejus, nec invenitur in terrâ suaviter viventium. Deus intelligit viam ejus, & ipse novit locum ejus. Et Dixit homini: Ecce timor Domini, ipsa est sapientia, & recedere à malo, intelligentia. (e) Initium sapientiæ, timor Domini. Radix sapientiæ est timere Deum: & rami illius longævi. (f) Imò corona sapientiæ, timor Domini. Plenitudo sapientiæ est timere Deum. (g) Consummatio ti-

(c) *Prov.* 2. (d) *Prov.* 3. (e) *Iob.* 28. (f) *Eccli.* 1.
(g) *Ibid.*

VERA SAPIENTIA. 45

moris Dei, sapientia & sensus. (b) Omnis sapientia, timor Dei. (i) *Hæc est sapientia Sanctorum: Timete Dominum omnes Sancti ejus.* (k) *Hanc servos suos, filios suos docet Deus scientiarum Dominus,* (l) qui docet hominem scientiam, (m) & dat sapientiam sapientibus: (n) *Venite, inquit, filij: timorem Domini docebo vos.* (o) *Intellectus bonus omnibus facientibus eum.* (p) *Nempe vera sapientia practica est, docetque hominem servire Deo in intellectibus manuum suarum.* (q) *Sapiens cor & intelligibile (id est, intelligens) abstinebit se à peccatis, & in operibus justitiæ successus habebit.* (r) *Hunc intellectum sibi à Deo postulabat sapientissimus David, cum psallebat: Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam: & custodiam illam in toto corde meo. Confige timore tuo carnes meas: à judicijs enim tuis timui. Faciem tuam illumina super servum tuum; & doce me justificationes tuas.* (s) *Vis autem nosse quantum in sapientiâ profecerit? Eundem eodem*

(h) Eccli. 21. (i) Eccli. 19. (k) Ps. 33. (l) 1. Reg. 2. (m) Ps. 93. (n) Daniel. 2. (o) Ps. 33. (p) Ps. 110. (q) Ps. 77. (r) Eccli. 3. (s) Ps. 118.

46 CONSIDERATIO II.

Psalmo canentem audi. Quomodo dilexi legem tuam Domine? totâ die meditatio mea est. Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo: quia in æternum mihi est. Super omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est. Super senes intellexi: quia mandata tua quæsiui. *Amas & tu hanc sapientiam?* Deum time, & mandata ejus custodi: hoc est enim omnis homo (t) *Chaldaus*: quoniam sic debet esse via omnium hominum. *S. Hieronymus*: Ad hoc natus est homo. *Olympiod.* Hic est sapiens, integer, perfectus homo. *Quas, & similes alias versiones & explicationes, videre cum fructu potes apud nostros Pinedam & Corneliium à Lapide in illum locum.* Quare sapientissimè Bernardus concludit: Ergo si hoc est omnis homo, absque hoc nihil omnis homo. (u) *Istam ambis sapientiam?* Postula à Deo. Siquis vestrûm indiget sapientiâ, postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter, & non impropert, & dabitur ei. (x) Domine misericordiæ, da mihi sedium tuarum assistricem sapientiam, ut mecum sit & mecum labo-

(t) *Eccle. 12.* (u) *Serm. 20. in Cant.* (x) *Iacob. 1.*

VERA SAPIENTIA. 47

ret, ut sciam quid acceptum sit apud te. (y) *Timeam te, amem te Domine Deus meus!* Timor enim Domini disciplina sapientiæ. (z) *Et dilectio Domini, honorabilis sapientia.* (aa) *Huic cœlesti stude sapientiæ fili mi.* (bb)

II. Ab his quæ turpiter amantur, non ab ipso amore, prohibemur. Amare vultis? Amate sapientiam, ambite ut perveniatis ad eam. (a) Hanc amemus, hanc intelligere cupiamus, ipsam sitiamus, ut ad ipsam, duce ipsâ, aliquando veniamus; & in illâ ita vivamus; ut numquam moriamur. (b) Hic autem est velut primus gradus ad salutem & veram sapientiam; despiciere terrena omnia, ut cœlestia consequamur; sponte relinquere, quæ diu retineri non possunt; mortalia cuncta fugere, ut æternis non indigni omninò esse judicemur. Ita Sapien-
tissimè Philo Græcus Carpathiorum Episcopus.
(c) *Quâ in re itidem suæ sapientiæ summam*

(y) *Sap. 9.* (z) *Prov. 15.* (aa) *Eccli 1.* (bb) *Prov. 27.*

(a) *S. August. Serm. 246. de Temp.* (b) *Idem. iv. 34. in Ioan.* (c) *in 8 Cant. Cantic.*

48 **CONSIDERATIO II.**

collocabat Sapientissimus Doctor Augustinus, cum diceret: Nihil aliud scio, nisi fluxa & caduca, spernenda esse; certa, & æterna, requirenda. (d) S. Ambrosio sapientis est, segregare se à voluptatibus carnis, elevare animam, atque à corpore abducere: hoc enim est se hominem cognoscere. (e) S. verò Bernardo Sapiencia est per quam utique quæque res sapiunt prout sunt. (f) Et iterum: Vera illa & indubitata sapientia est, quæ turpia lucra contemnit, & indignum sibi judicat eodem cum idolorum servitute (avaritia) contubernio frui. (g) Guigoni autem, Rationalis creaturæ vera perfectio est, unamquamque rem tanti habere (sensu scilicet atque affectu) quanti habenda est. (h) Quibus sapienter consonat Theodidactus ille Thomas: Cui sapiunt, inquit omnia prout sunt, non ut dicuntur aut æstimentur; hic verè sapiens est, & doctus magis à Deo quàm ab hominibus. (i) Et alibi: Ista est summa Sapiencia, per contemptum mundi tendere

[d] L. 1, Soliloq. c. 1. [e] L. de Isaac & anima. c. 1. [f] Serm. 50 in Cant. [g] Bernard. epist. 24. ad Gilbertum. [h] Meditat. c. 19. [i] de imitat. Chy. L. 2. c. 1.

VERA SAPIENTIA. 49

tendere ad regna coelestia. (k) Nempe nobis mens & intelligentia data non est, quâ solum possimus (ut loquitur S. Ambrosius) (l) quod ante pedes est (hoc est, infima hæc, terrena, caduca) videre; sed etiam cœli ipsius secreta, profundo obtutu sapientiæ spectare. Et, ut idem alibi loquitur, ille verè sapit, cujus animus in Christo est, & cujus interior oculus erigitur ad superna. (m) Denique, Quid est, quæso, Sapiencia Christiani, nisi timor & amor Christi? Itaque demum verè sapientes sumus, si Deum semper ac super omnia diligamus. (n) Vnde & illud Beati illius ac divinitus illustrati Fratris Ægidij Assisiatis, (o) Cur vis ire ad scholas? Summa totius Sapienciæ est timere & amare: Hæc duo sufficiunt tibi. Ista est, ex Iustino, (p) alijsque Sanctis Patribus, Philosophia, quam omnes assequi debent, futuri tandem Philotophi Dei, ut eos vocat S. Macarius: (q) Si enim Sapiencia Deus

(k) L. 1. c. 1. (l) Lib. de Noe & Arca c. 7.
 (m) Lib. 7. in Luc. c. 10. (n) Salvian. contra
 avaritiam lib. 4. c. 2. (o) In sentent. c. 12. (p)
 Dialog. cum Tryphone. (q) Homil. 17.

50 CONSIDERATIO II.

est, verus Philosophus est amator Dei, ut sapientissimè concludit Augustinus. (r) Cui consonat Prosper eleganti hoc pronuntiato. (s) Sapientis ergo est hoc appetere, quod bonum facit; & non id amare, quod decipit. Denique S. Thomas: (t) Prudentia, inquit, omnia mundana divinorum contemplatione despicit, omnemque animæ cogitationem in divina sola dirigit.

III. Apparuit Dominus Salomoni per somnium nocte, dicens: Postula quod vis, ut dem tibi. Quid autem Salomon? Vnam petijt Sapientiam. Dabis seruo tuo cor docile, &c. Placuit sermo coram Domino, quòd Salomon postulasset hujuscemodi rem. Et dixit Dominus Salomoni: Quia postulasti verbum hoc, & non petisti tibi dies multos, nec divitias, aut animas inimicorum tuorum, sed postulasti Sapientiam ad discernendum iudicium: ecce feci tibi secundum sermones tuos, & dedi tibi cor sapiens & intelligens, in tantum ut nullus ante te similis tui fuerit, nec post te surrecturus sit.

(r) L. 8. de Civit. cap. I. (s) Lib. sentent. 130. (t) I. 2. q. 61. a. 5.

VERA SAPIENTIA. 52

Sed & hæc quæ non postulasti, dedi tibi: divitias scilicet, & gloriam, ut nemo fuerit similis tui in regibus cunctis retrò diebus. (a) *Et Salomon ipse sic de se: Optavi, & datus est mihi sensus: & invocavi, & venit in me spiritus Sapientiæ: & præposui illam regnis & sedibus, & divitias nihil esse duxi in comparatione illius, &c. Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illâ, & innumerabilis honestas per manus illius, & lætatus sum in omnibus: quoniam antecedebat me ista Sapiencia.* (b) *Alphonsus Arragonum Rex pretium hujus Sapientiæ nequaquam ignorabat, dum rogatus quâ fieri posset, ut tantæ potentiæ tantarumque opum Rex ad paupertatem deveniret? Sapienter respondit: si venderetur Sapiencia: illam enim omnibus opibus præferrem & emerem.* (c) *Atqui comparare illam tibi potes, mi Christiane, non auro, non argento, sed mundanarum rerum contemptu, puritate animi, ac piâ Deo placendi voluntate. Facile videtur ab his qui diligunt eam, & invenitur ab*

C ij

(a) 3. Reg. 3. (b) Sap. 7. (c) Panorm. l. 3. de gestis Alphonsi. vid. à Lapide in Baruch. 3. v. 14.

52 CONSIDERATIO II.

his qui quærent illam. Præoccupat qui se concupiscunt, ut illis se prior ostendat. (d) Ita sese ostendit & communicavit S. Gregorio Nazianzeno cum Philosophiæ studijs apud Athenas flo- reret, comitata castitate, cujus utriusque amplexum & consortium meruit Gregorius ob insignem cordis munditiam. (e) Eadem sese stitit, pacis amorisque osculo præsen- tiam suam & amicitiam testata, B. Lauren- tio Iustiniano adhuc adolescenti, ut ipse- met etiam scripto reliquit. (f) Hæc nam- que propiùs accedens venusto vultu, placidoque affatu, inquit, O Juvenis in me diligende, cur effundis cor tuum, pacemque sectando variaris per mul- ta? Quod quæris, in me est; quod concupiscis, tibi polliceor, spondeo- que, si tamen me in sponsam habere- volueris. Cui cum ingenti gaudie- dum præbuissem assensum, dato pacis osculo læta discessit. Eadem sapientia B. Henrico Susoni ex ordine S. Dominici illius aestuanti desiderio sese exhibuit, Præ- be, inquit, fili, cor tuum mihi, (g) quo per summam demissionem & ani-

(d) Sap. 6. (e) Rufin. Prolog. in lib. S. Greg. Naz. (f) Fascic. amoris cap. 16. (g) Prov. 23.

VERA SAPIENTIA. 53

mi ardorem illius amori consecrato, spon-
sum suum ingenti latitiâ totam vitam
replevit, nihil nisi sapientiæ dotes depradi-
cantem. (h) Eandem si tibi faventem, si
presentem, imò si (ut ejus sunt delitiæ
esse cum filijs hominum) (i) sponsam
concupiscis, castum cor, & purum à ter-
renis præbe. Quoniam in malevolam
animam non introibit sapientia, nec
habitabit in corpore subdito peccatis.
(k) Homines stulti non apprehendent
illam, & homines sensati obviabunt
illi: homines stulti non videbunt eam:
longè enim abest à superbia & dolo.
Viri mendaces non erunt illius me-
mores: & viri veraces invenientur in
illa, & successum habebunt usque ad
inspectionem Dei. (l) Impuris non se
ostendit Veritas, non se credit Sapien-
tia. Superbo oculo Veritas non vi-
detur; sincero patet. (m) *Vtinam ex
vero dicere possis cum sapientiâ illo alumno
& sponso Laurentio Iustiniano; O Ver-
bum Patris! ô salus vitæ meæ! scis
quòd nihil præter te satiare me po-
test. Omnia desipiunt mihi præter*

C iij

(h) *Vitæ Susonis* c. 4. (i) *Prov.* 8. (k) *Sap.* 1.
(l) *Eccle.* 15. (m) *Bernard, in Cant. Serm.* 62.

54 CONSIDERATIO III.

te, in quo posui desiderium, & amorem meum. (n) *Et cum magno illo Theologo Gregorio Nazianzeno; Unam hanc sapientiam scio, quæ in timore Dei sita est. (o)*

(n) *De incendio div. amor. c. 11. (o) Orat. 28.*

CONSIDERATIO III.

STULTA SAPIENTIA.

I. **S**apientia hujus mundi, stultitia est apud Deum. (a) *Quæ verba expendens S. Augustinus ait: Si sapientia hujus mundi, stultitia est apud Deum; stultitia mundi hujus quam longè est à Deo? (b) Sapientum autem hujus mundi seu stultorum infinitus est numerus: (c) Tantus nempe est numerus (exclamat S. Hieronymus) (d) seductorum, & eorum, qui de grege Domini rapti sunt, ut supputatione non queat comprehendi. Et Deus ipse fluxam illam evanidamque mundi sapientiam (ita eam vocat S. Gregor. Na-*

(a) 1. Cor. 3. (b) *Serm. 139. de Temp.* (c) *Eccle. 1.* (d) *In loc. cit. Eccle.*